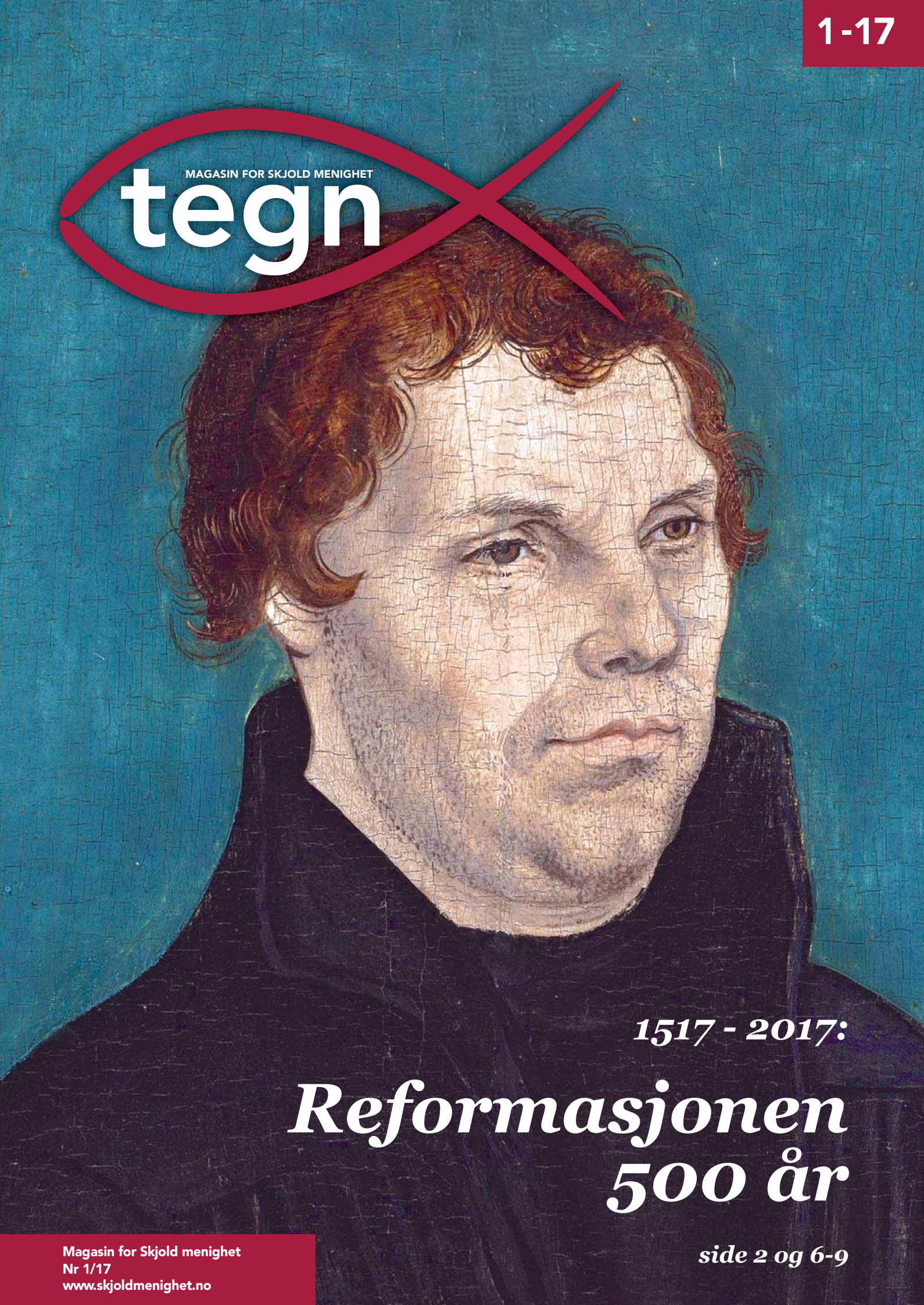

MAGASIN FOR SKJOLD MENIGHET

tegn

1517 - 2017:

Reformasjonen 500 år

Den gode arven frå Luther

31. oktober 1517 slo Martin Luther opp sine 95 tesar mot avlatshandelen. Dermed starta den rekkja av hendingar som vi i dag kallar «reformasjonen», og som kom til å endre ikkje berre kyrkjelivet men også samfunnslivet i Europa på fleire måtar.

TEKST: Halvor Nordhaug,
Biskop i Bjørgvin

Bortsett frå kristninga av Noreg rundt år 1000 er det inga anna hending som har hatt så mykje å seie for kva vi nordmenn trur og korleis vi lever saman som akkurat reforma- sjonen. Det er derfor all mogleg grunn til å markere 500-årsjubileet for denne hendinga i 2017.

Den store oppdaginga

I dette jubileumsåret skal vi takke for og fornye det aller viktigaste i arven frå Martin Luther, nemleg gjenopp- daginga hans av evangeliet om Guds nåde. Etter lang tids kamp fann han fram til at vi ikkje blir rettferdige for Gud ved våre gode gjerningar eller ved å vera særleg fromme, men berre på grunnlag av Jesu liv, død og opp- stode. Og vi får ta imot dette som ei gåve gjennom dåpen og trua. Luther skildrar seinare i livet det sentrale i sitt reformatoriske gjennombrøt slik: «....at vi ikkje ved gjerningar, men gjennom trua på Kristus blir rett- ferdige og sæle».

Senk skuldrene

Dette evangeliet om nåden er ein god bodskap også for menneske i vår tid. Mange, og ikkje minst ungdom, opp- lever å bli møtt med både eigne og andre sine forventningar om å lukkast med skule, karriere, utsjånad og sosial status. Her blir kvar «sin egen lykkes smed». Summen av alt dette kan lett opplevast som nådelause krav, og mange kjenner at dei kjem til kort og strevar med å finne ei meining og eit grunnlag for livet som held anten dei lukkast eller ikkje. Til dei som kjenner det slik, trur eg Luther ville ha sagt: Senk

skuldrene, rekk fram dine tomme hender, og ta imot det Gud vil gje deg: Nåde, tilgjeving for syndene, og eit liv i fellesskap med Gud som varer også etter døden.

Gud er miskunnsam mot oss, og vi er alle kalla til å gje Guds miskunn vidare i ord og handling. Våre gode gjerningar er i høgaste grad nød- vendige, men dei skal ikkje gjerast for å vinne fortene og frelse hos Gud, men fordi medmenneska våre treng dei.

Viktige impulsar for det norske samfunnet

Arven etter Luther og reformasjonen inneheld også mykje meir, for ek- sempel hans lære om at alle kristne har ansvar for livet i kyrkjelyden, og at det kristne livet skal levast på den staden vi er sett i verda og ikkje i klosteret. Her ligg sterke impulsar som har vore viktige for at det norske samfunnet i dag er prega både av de- mokrati og ein stor grad av likskap. På den andre sida er ikkje alt Luther sa og gjorde like verdifullt. Det gjeld særleg det hatske utfallet hans mot jødane på slutten av livet sitt. Dette må vi i dag ta eintydig avstand frå og beklage.

Men mest av alt skal vi i 2017 lyfte fram og forkynne det evangelium som frigjorde Luther og som også kan frigjere oss: Frelsa kan berre Gud gje oss, ufortent og av nåde. Det viktigaste i livet er ikkje kva vi får til, men kva vi får. ●

**Sjå også
side 6-9**

Takk til Arne Brekke

Menighetsrådet i Skjold takker Arne Brekke for 14 uforglemmelige år i menigheten.

En sogneprest som klarte å ta humoren inn i gudstjenesten uten at alvor ble satt til side. Og som var en av «gutta» i mange sammenheng. Alltid klar til innsats uansett utfordring. Du gikk til arbeidet med kjærlighet og glede. Til friluftsgudstjeneste på Smøråsen, til Skjoldstock, til leirer og reiser med konfirmanter.

Du var der med ditt gode humør og vennlige ord som ofte ble krydret med en morsom replikk.

Innførte mye nytt

Som sogneprest var du en fast og viktig del av menighetsrådet i alle årene du var her i Skjold. Du var med å sette ditt positive preg både på menighet og menighetsråd. Du innførte blant annet 10 kaffen og fredagskaffe.

Som den sosiale personen du er, så du de minste som en bar på armen og de eldste som gjerne kom i rullestol. Alle fikk et oppmuntrende ord med på veien. Du hadde tid til alle, selv når du egentlig ikke hadde tid, tok du deg tid.

I gudstjenesten likte du å involvere menighetens medlemmer, enten som tekstlesere, nattverdsmedhjelpere,

BRIVELAND • BIRNES • SKJOLD • SLETTEBAKKEN • STORVATTEN • SØRREIDE
Menighetsbladene i Fana

Tegn

Utgis av menighetsrådet i samarbeid med BKF og fem andre menigheter i Fana prosti. Bladet er et informasjonsorgan som sendes alle hjem og regnes ikke som uadressert reklame.

Levering av stoff:

Leveres menighetskontoret eller sendes staben, se side 17.

Lokalredaksjon:

Kontakt staben, se side 17.

Annonser side 5-12:

Frode Høyte - hoyte@gmail.com

Sentralredaksjon:

Redaktør Magne Fonn Hafskor
922 94 877 - eyecu@online.no
Kun henvendelser ang. «fellesstoff» side 5-12. All annen kontakt: Se lokalredaksjon

Grafisk produksjon:

Dragefjellet Media AS
55 23 25 47 - post@dragefjellet.no

Trykk: Molvik Grafisk

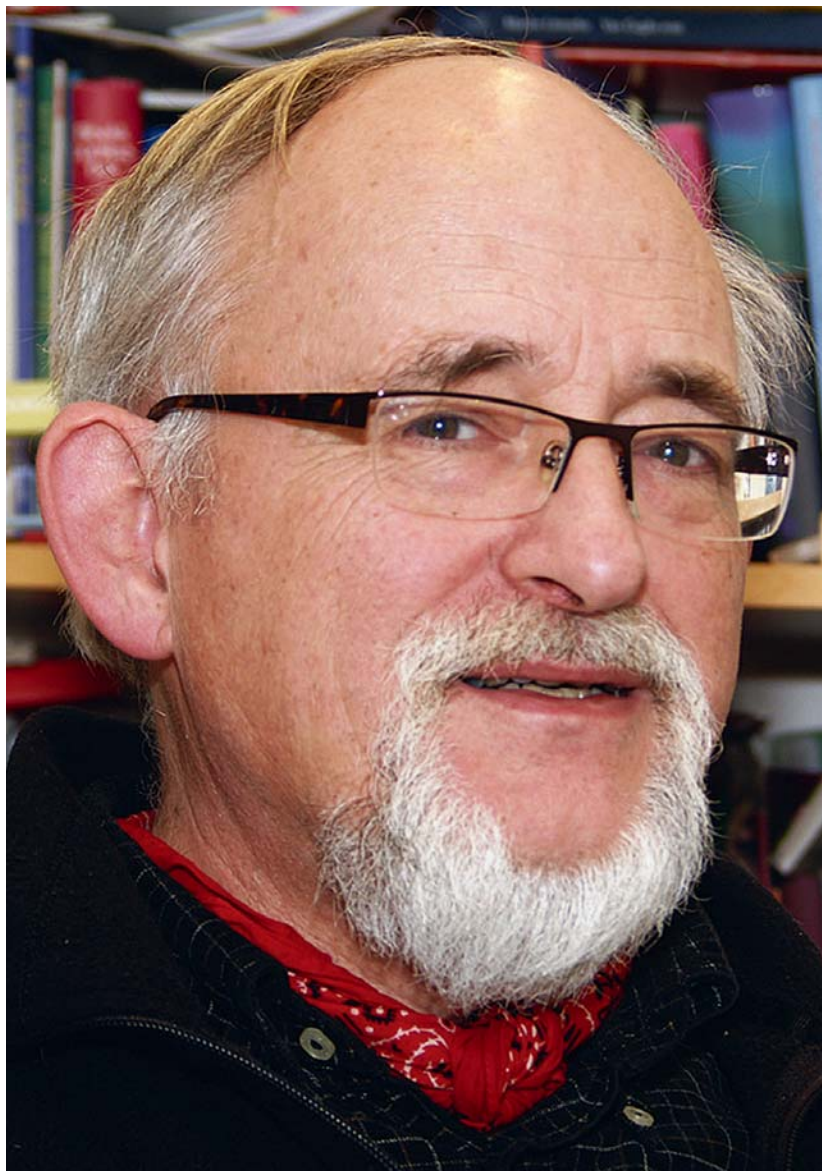
Deadline neste

nummer:
Kontakt lokal-
redaksjonen

Utgivelsesdag

neste nummer:
Tirsdag 28. mars

Menighetsrådet takker Arne Brekke for hans 14 år i menigheten.

musikere og dramatikere. Du ville at det skulle være høyt under taket, og lav dørterskel. Her var alle velkommen.

Samtalepartneren

Sørgende følte seg godt ivaretatt i en vanskelig periode i livet. Samtalene med de pårørende kunne vare i flere timer og det var alltid mulig å komme tilbake ved seinere anledninger, gjerne bare for å slå av en prat over en kaffekopp. Du var alltid på jobb. Du var stabiliteten.

Vi kan bare huske at du måtte få Bjørn Moe til å vikariere en gang fordi du var syk.

Du har betydd mye for mange i Skjold menighet, og vi vil savne deg. Når du nå har gått av med pensjon, håper vi å se mye til deg, både i frivillig arbeid og som vikar i prestekjolen. ●

Lykke til som pensjonist, Arne!

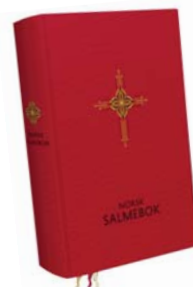

Cantus inviterer til Salme-kafé tirsdag 21. februar kl. 19.30 i menighetssalen.

Her blir det både korsang, solosang, mye allsang, fløytespill og noen verbale innslag. Vi er så heldige å ha fått med oss Ivar Mæland, Eli-Johanne Rønnekleiv og Jan Tufteland som gjester. Ivar Mæland er nylig pensjonert kantor fra Ytrebygda kirke, og har gjennom en lang og spennende yrkeskarriere også virket mange år i Danmark. Denne kvelden tar han et lite blikk på hva som rører seg i dansk salmesang, og vi inviteres til å synge med på noen av de danske salmene som står i den nye salmeboken. Mæland har også komponert og arrangert mye (han kaller seg gjerne «husflidskomponist»), og Eli-Johanne Rønnekleiv vil synge noen av hans arrangement og melodier til bruk i gudstjenestene.

Eli-Johanne Rønnekleiv er kantor i Søreide kirke, og er også en dyktig sanger. I tillegg har hun studert teologi, og dette året tar hun praktikum, slik at hun kan ordineres til prest. På Salmekaféen får hun «prestetestet» seg litt, da hun har lovet å si noe om Luther og reformasjonsjubiléet.

Cantus synger både for og med forsamlingen, og Jan Tufteland krydrer salmene med sitt fine fløytespill. Som det hører med på en kafé blir det også litt å bite i.

Velkommen til en hyggelig tirsdagskveld! ●

VI LEVERER I HELE BERGEN!

**TOPPE
BLOMSTER**
www.toppeblomster.no

Kilden Senter 55 13 71 56 Qasen Senter 55 16 16 88
Sletten Senter 55 28 21 31 Asane Senter 55 18 36 25

Sofus

FRISØRSALONG

Tlf. 55 13 09 33
Sæterv. 1 - 5236 Rådal

**FAGKUNNSKAP OG
STORT UTVALG!**

GULLSMED
H. GAMS-HAUGSØEN

LAGUNEN 55 13 38 60
www.hgh.no

Å dele en glede

Besøktjenesten er en del av menighetens diakonale arbeid. Å være besøksvenn innebærer å besøke et annet menneske 1-2 timer annenhver uke.

Du ønsker å glede andre, er en god lytter og gir et medmenneske tid til å dele det som er viktig. Det kan være ulike grunner til at en ønsker å få besøk. De fleste synes det er fint å ha noen å prate med eller å gå en tur med.

Akkurat nå ønsker vi å komme i kontakt med en person som vil besøke en hjemmeboende dame med mange in-

teresser. Hun ønsker å få besøk på dagtid. Det er en fordel om du har bil.

Som besøksvenn har en taushetsplikt. De som ønsker å bli besøksvenn blir intervjuet og oppgir referanser.

Kontakt diakonen i Skjold på telefon 55 59 71 15 eller e-post kv587@kirken.no om du ønsker å bli besøksvenn eller ta imot besøk. ●

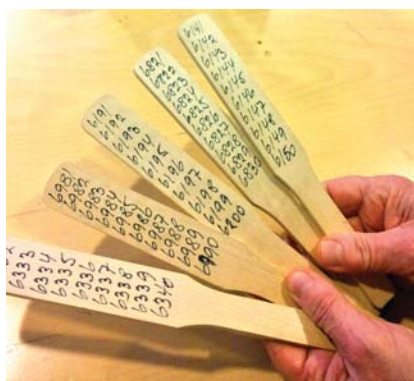
Stor takk for alle bidrag til julemessen!

19. november 2016 var det julemesse i Skjold kirke. Den ble også denne gangen et eksempel på at dugnadsånden fortsatt lever og gir rike frukter.

Nå kan ca 143 000 kr fordeles til ulike aktiviteter i menigheten. (Bruttoen denne gangen var 147 968 kr.)

Søråshøgda barnekor, Skjold kirkekor og Cantus gledet alle med fin sang. Ved inngangen ble folk møtt av en flott disk med ulike typer kaker og syltetøy og salg av lefser bakt på stedet.

Salg av hjemmelagede ting hadde denne gang fått et eget rom hvor det var laget til en fin liten «butikk». Her kunne kundene gi seg god tid til å se på alle de fine tingene og så betale med bankkort eller Vipps hvis de ikke hadde kontanter. Videre var det: Frukt- og blomsterlotteri, bamselotteri, bruktlekesalg, hobbyverksted for barn og ikke minst årelotteri og kafé. Mange koste seg med at det var bedre plass i kafeen siden den hadde hele peisestuen og menighetssalen.

Stor takk går til alle dere som år etter år bruker utallige timer og produserer og gir ulike typer selvlagede ting til Julemessen enten det er ulike bruks-ting, noe til pynt eller noe som kan spises.

Hovedlotteri, åresalg og andre lotterier trenger mange gevinster. Vi i komi-

teen gikk i løpet av høsten ut med ulike oppfordringer til folk om å komme med bidrag. Det viste seg å gi resultater. Mange kom med gaver, og bordene bugnet av ulike fine ting som folk fikk lyst til å vinne. Lodder og årer ble solgt til smilende kjøpere. Uten gaver fra enkeltpersoner og bedrifter i nærmiljøet ville kostnader til gevinster vært en betydelig utgiftspost.

Julemessen var også denne gang å finne på Facebook. Det er blitt en arena hvor vi når ut med informasjon og kan vise litt av alt det fine vi får inn av salgsting og gevinster. Dette håper vi kan inspirere flere til å lage ting og til å komme på julemessen. ●

Stor takk til alle som deltok på en eller annen måte!

Gevinstliste Julemesselotteriet 2016

1 Dukke med utstyr. Louise Øvretvedt.	8 Strikket ullteppe. Terje Haram.	Tiril Høgås Ådland.	A. Østensen.
2 Middag for to på Augustin. Rune Johansson.	9 Hårklipp, Sørås Frisør. Helene Sandø.	16 Fiskestang. Ingrid Austevoll.	24 2 «gave-malingspann» Fana Farge og interiør, Kilden Mats Frøysæther Nilsen.
3 Bosch multimaskin. May-Britt Bu.	10 Eva Solo termokanne. Bjørn Skaar.	17 Vase, Costa boda. Lena Victoria Vangsnes.	25 Landmann barbequesett. Reidar Midtsæter.
4 Smykke laget av Øyvind Torkildsen. Wenche Thorson.	11 Strikket barnejakke. Torunn Rotevatn.	18 Fiskestang. Olivia Hesjedal.	26 Termos, rød. Mona Torkildsen.
5 Barbermaskin, Remington HyperFlex. Olivia Hesjedal Twanrey.	12 Trillekoffert. Anne Sandvik.	19 «Isrosen», bok av Aud S. Myklebust. Sylvarnes.	27 Friends lego. Alex Wisnes.
6 Flyplass modellsett. Jenny Margrethe Løkke.	13 Oste-kniv og ostehøvel, Porsgrund. Christel Kaland.	20 Stekepanne, Tefal Comfort max. Victor Arnesen.	28 Pinneside. Halene Sandø.
7 To sateng sengesett. Fam. Fiskaaen.	14 Hårklipp, Sørås Frisør. Irene Skaar.	21 To sateng sengesett, mørke. Bente Lyng Bakke.	29 Vinterdyne. Kari Bakke.
	15 Walkabout telt.	22 Stor myk koffert. Turid Henneli.	30 Bake it easy sett. Inger Rotevatn Flesland.
		23 Sentrumsgavekort.	31 Medisinskapp. Marta Torvestad.

Bergens første kvinnelige prost

Aldri før har en kvinne ledet et prosti i Bergen. Det ble det en forandring på da Per Barsnes' etterfølger ble innsatt 5. februar.

TEKST: Terje Bringsvor Nilsen

Fire personer søkte på stillingen. Disse var Arild Hellesøy (Voss), Arne J. Hobbel (Oslo), Anne Mathilde Gramann Klare (Drøbak) og Kristin Sævik Litlere (Bergen). Da bispedømerådet hadde sitt møte 24. oktober, falt de ned på den yngste av de fire, fanabuen Kristin Sævik Litlere (45), som altså nå har overtatt ansvaret for Bjørgvin bispedømmes største prosti etter Per Barsnes.

Gikk foran

Hun avløser dermed Gunnar Nesse, som har fungert som prost i overgangsfasen. Litlere har vært sokneprest i Fridalen i de siste 16 årene. Jobben som ny Fana-prost gjør Litlere til den første kvinnelige prost i Bergen.

– Jeg tenker at det er på tide at det kommer flere damer i ledende stillinger innen Bjørgvin bispedømme, sier Litlere.

Hun blir riktignok ikke den første kvinnelige prost i Bjørgvin bispedømme, eller forsåvidt innenfor det som i dag er Fana prosti. Da Os var en del av Midthordland prosti, var Margrethe Holmboe Askeland prost der. I dag er Os innlemmet i Fana i kirkelig sammenheng.

– Det var Margrethe som var først i bispedømmet, og for meg var det viktig at hun gikk foran. Vi trenger forskjellige typer ledere, og derfor er det en fordel at begge kjønn er representert, sier Litlere.

Fantastiske år i Fridalen

Etternavnet har god Fana-klang. Etter oppvekst i Fridalen, der hun var med i både søndagsskole og kor i kirken, begynte hun på Hop ungdomsskole, og ble snart aktiv i Birkeland menighet. Her dirigerte hun Ung Tro, det som i dag er Bobla Ten Sing, og var i et år med i Ten Sing Norway Hun studerte teologi på Menighetsfakultetet, og ble prostiprest i Sunnfjord før hun kom til Fridalen i 2000, først som kapellan og senere som sokneprest.

– Jeg var klar for nye utfordringer, og som prost blir man en leder som skal samarbeide med prestene. Jeg kjente at jeg var klar for å gå inn i noe nytt, men jeg er glad for å kunne si at det er trist å slutte i Fridalen. Det forteller at det har vært en god periode av

FANAS NYE PROST: Kristin Sævik Litlere ble innsatt som ny Fana-prost i Skjold kirke 5. februar. Foto: Tor Kristiansen

livet. Jeg har hatt noen fantastiske år her, sier hun.

Godt inntrykk av Fana

Litlere har selv fem barn i alderen ni til 20 år, og er særlig opptatt av at kirken skal ha et godt tilbud til barn og unge.

– Fana er et prosti med stor aktivitet der det gjøres veldig mye flott arbeid for barn og unge. Som prest i 17 år har jeg blitt godt kjent med eller vet om mange av de kollegene jeg nå skal jobbe med i Fana, sier hun.

– Hvilken type leder er du?

– Det bør andre få si noe om. Jeg har nok en veileder-holdning til det å være leder, jeg liker å snakke med og omgås folk. Jeg er rett og slett glad i å være sammen med mennesker, og det tror jeg er en fordel. Så håper og tror jeg at jeg kan være inspirerende, sier hun.

Og om noen skulle være i tvil om den lokale tilhørigheten: Litlere er for tiden på kurs i egen hjembygd, nærmere bestemt hos Solveig Krokeide, der hun lærer å sy Fana-bunad - dog uten at det er noe krav som følger med jobben som Fana-prost. ●

Intervjuet har tidligere stått på trykk i Fanaposten.

Prester på stud

PÅ HISTORISK GRUNN: Prestene fra Bjørgvin fikk mange og verdifulle innspill foran Luther-året 2017 under seminaret i Wittenberg.

Alle prestene i bispedømmet var i høst på studietur til Lutherstadt Wittenberg. De utgjorde såpass mange at de måtte deles i to grupper og to turer.

TEKST: Dag Sunnanå

FOTO: Jens Meyer

Hensikten var å gå i Luthers fotspor og lære mer om den historiske arven i forbindelse med at vi i år markerer reformasjonens 500 års-jubileum.

Wittenberg er den mest kjente av de tyske byene hvor Martin Luther i sin samtid satte tydelige spor. Her var han universitetsprofessor i Det gamle testamentet, og det var her han virket sammen med vennen Filip Melanchton. Sistnevnte var en viktig medspiller for Luther da det stormet som verst i reformasjonens tidlige fase.

I LUTHERS FOTSPOR: Preste-trekløveret med domprost Jan Otto Myrseth, Ingrid Nyhus fra St. Jakob og Johnny Leikvoll (prest i Eidsvåg/Biskopshavn) i engasjert samtale.

Selve oppholdet for Bjørgvin-prestene i Wittenberg strakte seg over fire dager. I tillegg benyttet flere seg av muligheten til å ta en ekstratur til Leipzig for å se Thomas-kirken, hvor Johann Sebastian Bach hadde brorparten av sitt virke.

Luther-arv også for DDR

Sentralt i programmet var innføring i den teologiske arven fra Luther. Det var videre en seksjon hvor den lokale presten Kathrin Oxen fortalte om Wittenbergs posisjon som Luther-by i

BISKOPEN GUIDET: Det var en engasjert biskop Halvor Nordhaug som hadde ikledd seg guide-rollen.

DDR-perioden. Til tross for utstrakt diskriminering av kristne, var myndighetene seg tross alt bevisst på at byen hadde en historisk arv å forvalte. Som prest fortalte Oxen om den særlige utfordringen som lå i å være forkynner i en luthersk kirke i en sterk sekulær kontekst.

Storstilt markering

Den tredje biten i programmet for prestene handlet om selve Lutherjubileet. I Tyskland legges det opp til en storstilt markering, og en rekke byer er utpekt til å være Lutherstädte. De tyske arrangørene er spesielt opptatt av hvordan vi som kirke i vår samtidige kontekst kan gjøre noe av det Luther gjorde, det vil si å knytte reformasjonsjubileet opp mot vår tids utfordringer.

Bergen er reformasjonsby

Luther-byer blir etablert også i flere europeiske land. I Norge er Bergen den eneste byen som denne gang får vertsstatus som Luther-by, eller offisiell reformasjonsby.

Feiringen i Bergen vil bli konsentrert om den første uken i mars, med debatter og arrangementer for ulike aldersgrupper. Programmet er under utarbeiding ved bispedømmekontoret i Bergen, og her vil man knytte til seg ressurser fra et bredt spekter i kulturlivet. ●

Se utdrag av programmet t.h.

Lutherfest i reformasjonsbyen

I 2017 skal Luther og reformasjonen markeres over hele verden. Bergen har status som Norges reformasjonsby, og inviterer til Lutherfestdager.

31. oktober 2017 er det 500 år siden den tyske munken Martin Luther offentliggjorde sine berømte avlaster i Wittenberg, noe som skulle vise seg å forandre store deler av verden.

Bergen er Norges representant i et nettverk av 68 europeiske byer og programmet for disse tre dagene er satt sammen for å synliggjøre spor av reformasjonen i samfunnet, feire de gode fruktene av reformasjonen og å gi impulser til debatt om våre samfunnsverdier.

Utdrag fra programmet:

Fredag 3. mars: Luthernatt

- 18.00: Omvisning i Universitetsmuseets kirkekunstsamling.
- 19.00: Salmefest i Domkirken.
- 19.00: Prekenkappleik på Østre. Hvem preker best?
- 20.30: TGIF-ungdomstreff (Thank God it's Friday) i St. Jakob kirke.
- 21.00: Konsert med improvisasjon over reformasjonens musikalske arv på Østre. Medvirkende: Per Inge Hove, Eva Pfitzenmaier og Nathalie Sandtorv. Aldersgrense: 18 år.

Lørdag 4. mars:

- 11.00: Reformasjonsbussen på Torget åpner - fylt av historier fra sin europeiske reformasjonsløype.

- 11.00: Lutherland åpner i Nykirken/Barnas Katedral.
- 13.00: Offisiell åpning av Reformasjonsbyen Bergen på Torgalmenningen m/Salmestafett fra kl. 12.30.
- 14.00: Høytlesning fra Katekismen på Bergen offentlige bibliotek.
- 14.30: Klokkespillkonsert i Johanneskirken ved Griegakademiets komposisjonsklasse.
- 15.00: Et samfunn i oppbrudd, hva gjør det med oss? Samtale om reformasjonens verdier i Universitetets Aula.
- 18.00: Klokkespillkonsert i Johanneskirken ved Dick van Dijk.
- 20.00: Jubileumsforestilling i Johanneskirken, med kor, orkester, band og solister.
- 22.00: «Jesus Loves Electro». Nachspiel/konsert for ungdom i St. Jakob kirke.

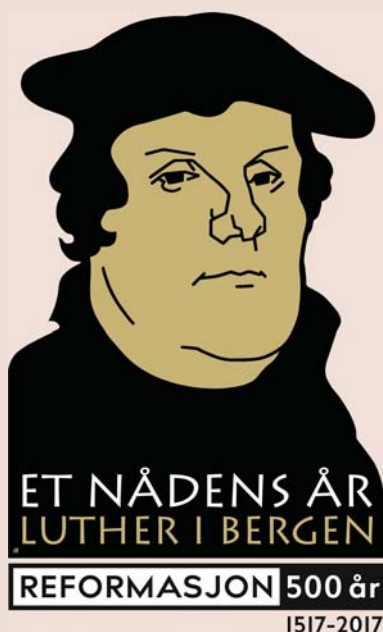
Søndag 5. mars:

- 11.00: Barnas festgudstjeneste i Nykirken - Barnas Katedral.
- 11.00: Festgudstjeneste i Domkirken med framføring av Bachs Reformasjonskantate.
- 11.00: Ung messe i Korskirken.
- 12.15: Klokkespillkonsert i Johanneskirken ved Asbjørn Myksvoll.
- 13.00: Lutherfilm på Bergen kino (kun engelsk tale).
- 13.00/14.00/15.00: KODEs religiøse kunstmusikk.
- 13.30: Pilegrim med Luther? Foredrag på Domkirkens skrudhus ved dr. theol Roger Jensen, daglig leder ved Pilegrimsenter Oslo.
- 16.00: Har vi mistet vår bevissthet om kulturarven? Debatt på Litteraturhuset.
- 18.00: Tysk gudstjeneste (rekonstruert fra 1897) i Mariakirken.
- 19.00: Lutherjazz i St. Jakob kirke - med Pastor Wangs Quintet.

Med forbehold om endringer.

Det blir enda flere arrangementer utover våren. Se hele programmet på www.kirken.no/bjorgvin
Prosjektleder: Ragna Sofie Grung Moe.

ET NÅDENS ÅR: Logoen for Reformasjonsbyen Bergen er tegnet av Marvin Halleraker.

Fakta: **Martin Luther**

- Martin Luther (f. Luder) blei født 10. november 1483 i Eisleben i Det tysk-romerske riket, og døde 18. februar 1546, også i Eisleben.
- Han var opphavleg katolsk prest i augustinar-eremittanes orden, som gav han ei grundig utdanning. Seinare blei han professor ved universitetet i Wittenberg.
- Etter kvart utvikla han teologiske synspunkt både om styresmakta til kyrkja, sakramenta, menneskets tilhøve til Gud, og måten avlatshandelen blei praktisert på.
- I 1517 endra han etternamnet til Luther, med henblikk på det greske ordet eleutheros («den befridde»).
- Sentralt for tenkinga hans er det som vert omtala som «tårnopplevinga» på klosteret i Wittenburg. Medan han mediterte over Rom. 1,16-17, gjekk med eitt tydinga av «Guds rettferd» opp for Luther.
- Luthers reformasjon sprengde den kyrkjelege eininga på det kontinentale Vest-Europa og i Nord-Europa, og fekk òg store og varige politiske og kulturforandrende konsekvensar.
- Startpunktet for reformasjonen vert tradisjonelt sett til 31. oktober 1517, som var dagen då han sendte ut sine 95 diskusjonstesar i brev til erkebiskop Albrecht II av Brandenburg, biskop Hieronymus Schultz, og venene Johann Lang og Christoph Scheurl.
- Han reagerte her sterkt på den materialistiske innstillinga som låg bak avlatshandelen. Som motstykke til dette stilte han opp sin nyvunne lære om trua aleine.
- Erkebiskop Albrecht innklaga Luther for Roma, uten sjølv å gje han noko svar.
- Den 15. juni 1520 kom pavebullen Exurge Domine frå pave Leo X, der han fordømte 41 læresetningar frå Martin Luthers skrifter.
- 10. desember 1520 brende Luther demonstrativt bullen framom Elsterporten i Wittenberg.
- 3. januar 1521 blei Luther bannlyst i Roma med bullen Decet Romanum Pontificem.
- Etter riksdagen i Worms i 1521 blei han lyst fredløs, og tok då tilflukt på hertug Fredriks den Vise av Sachsens borg Wartburg. Her begynte han omsetjinga av Bibelen til tysk, direkte frå originalspråka.

Munken som **trassa** pavemakta

Den 31. oktober 1517 slo ein tysk munk og universitetslærer opp eit ark med 95 teser (diskusjonssetningar) på slottskyrkja i Wittenberg.

TEKST: Øyvind Vevle

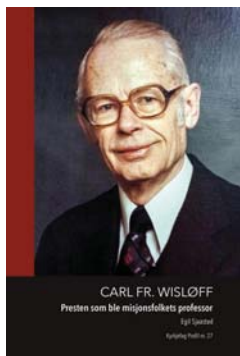
Handlinga var ein offentlig protest mot ein del avvik frå Bibelen og klassisk kyrkjelære - først og fremst avlatshandelen - som hadde festa seg i Romakyrkja. Dette vart utgangspunktet for det som me kort kallar reformasjonen og for Den evangelisk-lutherske kyrkja.

Den kjensleware ungguten Martin Luther hadde streva mykje med å verta rettferdig for Gud, den strenge og rettferdige domaren. Avgjerande for han vart studiet av Romarbrevet. Det førte til at han gjenoppdaga evangeliet. Det hadde vore meir og mindre gøymt og gløymt for skuld menneskelege forordningar.

LUTHERS FORSVARSTALE:

Under riksdagen i Worms i 1521 blei Martin Luther lyst fredlaus. Han avslutta forsvartala si slik: «Der-som eg ikkje vert over-vunne ved vitnesbyrdet til Skrifta eller ved open-berre fornuftargument - for eg trur verken på paven eller på konsila aleine, sidan det står fast at dei fleire gonger har teke feil eller har motsagt kvarandre - så vert eg overvunne ved dei skriftstadane eg har anført, og samvitet mitt vert verande fanga i Guds Ord. Eg verken kan eller vil til-bakekalla noko, for det er verken sikkert eller frelse-bringande å gjera noko mot eins samvit. Gud hjelpe meg, Amen». Måleri av Anton von Werner, 1877

BIOGRAFI OM WISLØFF: Ein av dei fremste Luther-kjennarane i Noreg i førre hundreåret, professor dr. teol. Carl Fredrik Wisløff, har påverka ein heil generasjon av prestar. I haust kom det ein biografi om han, ført i pennen av Egil Sjaastad.

Ut ifrå blant anna Romarbrevet kap. 1, vers 17 («for i det blir Guds rettferd openberra, av tru frå

først til sist, som det står skrive: Den rettferdige skal leva ved tru») såg han at me vert frelste aleine ved trua på Kristus, og ikkje ved gjerningar. Seinare fortalde han om denne oppdaginga at «det var som om eg såg døra til Paradiset stå vid open».

500 år sidan

I det Herrens år 2017 er det altså 500 år sidan Luther markerte sin protest mot Den katolske kyrkja. Han gjekk varsamt fram i byrjinga, og kritiserte berre dei mest openberre feila han såg. Etter kvart som han vart driven vidare av motstandarane sine, gjekk kritikken over på hierarkiet i Romakyrkja.

Han såg på pavedømet som ei reint verdsleg ordning, og hevda at kyrkjemøta kunne ta feil. Det einaste feilfrie kyrkja har å halda seg til, er Skrifta sjølv. Frå reformasjonen har me fått dei tre prinsippa: Trua aleine, Kristus aleine og Skrifta aleine. Me har éin Frelsar, Kristus; aleine i trua på han vert me

frelste, og Skrifta aleine er rettesnor for læra og livet.

Skrifta aleine

Reformasjonen må sjølvsagt markerast også i Den norske kyrkja. Sidan 1537 har me hatt ei evangelisk-luthersk kyrkje i landet vårt. Ei nemnd med Vidar Kristensen som leiar har førebudd jubileet. Det er å vona at me kan få ei tydeleg og sterk markering av dei reformatoriske prinsippa, og særleg med tanke på Skrifta aleine som norm for læra og liv. Me treng ei Bibel-vekkjing i Den norske kyrkja.

Sist haust kom det ut ein biografi på Portal forlag om ein av dei fremste Luther-kjennarane i Noreg i førre hundreåret, professor dr. teol. Carl Fredrik Wisløff. Som prestelærer på Menighetsfakultetet i 28 år påverka han ein heil generasjon av prestar.

I tillegg var Wisløff mykje brukt som talar og foredragshaldar både i Noreg og utlandet, særleg i Danmark og Finland. Denne biografien gjev eit godt innsyn i sentrale sider ved evangelisk-luthersk teologi. Wisløff skreiv doktoravhandlinga si over eit emne frå reformasjonstida. Boka må vera ei gåve til Den norske kyrkja i forkant av reformasjonsjubileet. ●

Luther-QUIZ

Martin Luther eller Martin Luther King jr?

Du vet selvfølgelig at Martin Luther og Martin Luther King, jr. tilhører to svært ulike historiske epoker. Men klarer du gjette hvem av dem som sa hva?

1. Alt som vi ser er skygger, kastet av det vi ikke kan se.
2. Det kommer aldri noe godt ut av vold.
3. Vi kan akseptere en endelig skuffelse, men aldri miste troen på et uendelig håp.
4. Dersom en mann ikke har funnet noe som er verdt å dø for, er han ikke skikket til å leve.
5. Fred er mulig, sannhet for enhver pris.
6. Alt som gjøres i verden er gjort av håp.
7. Slutten på våre liv begynner den dagen vi blir tause om ting som betyr noe.
8. Kjærlighets-prinsippet står i sentrum for ikkevold.
9. Du er ikke bare ansvarlig for det du sier, men også for det du ikke sier.
10. Når skoler blomstrer, blomstrer alt.

Kilde: Playbuzz

Martin Luther: 2, 5, 6, 9, 10
Martin Luther King, jr.: 1, 3, 4, 7, 8

Mozarts kronings- messe

Fana kammerorkester og innleide musikere, dirigert av Olav Stordal, blir med under en storslått fremførelse av Mozarts kroningsmesse.

Medvirkende er ellers 90 korsangere i alder fra 10 og oppover fra korene Fanatalentene (barn og ungdom), Fanasolistene (med gjestesolister), Kyrkjekoret og Prima Vista fra Korskolen i Åsane. Dirigent: Jan Røshol. Orgel: Gerd Inger Yddal Eide. På programmet står Mozarts kroningsmesse, Marcellos konsert i d-moll for obo og strykere og Pergolesis gripende Stabat Mater.

Wolfgang Amadeus Mozart
Portrett av Joseph Lange, 1782.

Fana kirke, lørdag 1. april kl.18/Åsane kirke, søndag 2. april kl. 18. Billetter: Forhåndssalg fra menighetskontorene i Fana og Åsane eller fra deltagende kr. 150,- (kan benyttes ved en av konsertene). Ved inngang kr. 200,- Barn/ungdom under 16 år gratis. Arrangør: Fana

Kyrkjekor og øvrige medvirkende med støtte fra Kulturkontorene, Norsk Kulturråd og Kirkesangforbundet.

–Først når du ser Jesus Kristus

Det er sunt å se hva Luther hadde gjenoppdaget, for det kreves på ny og på ny at vi gjenoppdager evangeliet om nåden i Jesus Kristus.

TEKST: Prest Børge Ryland

Kristentro kan fort bli komplisert. Kanskje var det et poeng å ta med seg det som ble sagt av en som skulle undervise over et tema: «Dere synes gjerne at dette er enkelt, men bare vent til jeg får forklart det». Etterpå sa kanskje elevene: «Først nå skjønner jeg ingenting!»

Det er 500-årsjubileum for Luther i 2017, og det skal markeres på mange ulike måter, lokalt, regionalt, nasjonalt, og internasjonalt. Hvorfor alt dette styret? Hva var det med Luther?

Luther ønsket å reformere den katolske kirken. Han så at evangeliet om nåden i Jesus Kristus var blitt utydelig, ja truet av en rekke tradisjoner, og av mektige personer.

Sterke opplevelser hadde hjulpet Luther til å se evangeliet, se Jesus Kristus som sentrum for hele sin forkynnelse. Det er sunt å se hva Luther hadde gjenoppdaget, for det kreves på ny og på ny at vi gjenoppdager evangeliet om nåden i Jesus Kristus.

På en konfirmantleir skulle vi øve til samtalegudstjenesten, siste gudstjenesten før konfirmasjonen. Under forberedelsene til denne gudstjenesten var det nesten som om jeg hadde en slik gjenoppdagelse av evangeliet. En setning kom som en åpenbaring til meg:

«Først når vi ser Jesus Kristus, ser vi Gud, ser vi oss selv, ser vi hverandre».

Konfirmantene hadde hele konfirmasjonstiden brukt et perlearnbånd som heter «Kristus-kransen». Ordene jeg fikk ble som en hjelp til å oppdage at om vi hadde hatt mange tema, og mangt et fokus i konfirmanttiden, så hadde alt med Jesus Kristus å gjøre. Eller sagt på en annen måte: Alt springer ut fra Jesus-fokuset.

Kristentro er jo en relasjon til en person. Et personlig møte med Jesus som blir livsforvandlende. Kvinnen fra Samaria som møtte Jesus ved Jakobs-brønnen (Joh. 4, 1-42) fikk et slikt møte med Jesus. «Hvem er du?» spurte hun, og snart visste hun at Jesus så henne på en slik måte, at hun så en

LEVENDE VANN: «Den som drikker av det vannet jeg vil gi, skal aldri mer tørste», sa Jesus til den samaritanske kvinnen han møtte ved brønnen.

Illustrasjon: Oljemaleri av Giovanni Francesco «Guercino» Barbieri, ca. 1640

nådig Gud, at hun så seg selv som elsket av Gud, at hun så sine medmennesker som elsket av Gud.

Da hun fortalte om sitt møte med Jesus, sa hun: «Kom og se en mann som har fortalt meg alt det jeg har gjort!» Og folket sa snart: «Nå tror vi ikke lenger på grunn av det du sa. Vi har selv hørt ham, og vi vet at han virkelig er verdens frelser». ●

Gå ikke forbi!

De fleste har vel lagt merke til de som selger gate-magasinet Megafon. De står etter avtale på flere faste steder sentralt i bykjernen, ved kjøpesentrene i alle bydeler og ved inngangen til Haukeland Sjukehus.

TEKST: Nils Magnus Ulvik

Selgerne lider av rusavhengighet, men det er lett å merke at de er håndplukket til jobben som gate-selgere: De er alle stillfarne, vennlige og høflige, trenger seg ikke på, vil ikke være til sjenanse for noen, og ønsker deg gjerne «en fin dag».

Ingen av oss har råd til å gå forbi.

Nils Magnus Ulvik

Første skritt mot et bedre liv

Å selge Megafon er for dem en verdig måte å tjene penger på. Bladet koster 100 kroner, og halve beløpet går til selgeren. For mange har kriminalitet, tigging og prostitusjon vært eneste alternativ. De håper og satser på at Megafon-salg skal være et tidlig og avgjørende skritt mot et bedre liv.

SMAKFULL NY UTGAVE: Årets første Megafon frister med hele fire nye spalter og artikkelserier.

Men da må de få solgt nok blader! Flere av dem jeg har snakket med forteller at salget som oftest går tregt. Folk går som regel forbi uten å verdige de tapre selgerne så mye som et blikk.

Jobben er hard når du står der i kulde og vind i timevis uten å få solgt et eneste blad. Å bli fullstendig ignorert av andre kan være en svær påkjenning for hvem som helst, men mange av Megafon-selgerne synes å tåle denne påkjenningen, i alle fall for en tid.

Innhold av høy kvalitet

Det krever motivasjon og styrke å stå der like høflige og vennlige på slutten av en lang økt med dårlig salg. Til slutt gir noen av dem opp. De orker ikke i lengden å bli avvist av vanlige mennesker, og slik bli holdt utenfor et fellesskap som de forsøker å bli en del av.

At folk er så lite villige til å kjøpe bladet, men bare går rett forbi, kan neppe skyldes bladets kvalitet. I hver utgave finner du mange gode og interessante artikler. I siste utgave er det

VELFORTJENT AVBREKK: Sukkerspinn er en bra belønning når salget av Megafons Julebok 2016 går bra.

Foto: Thomas Anthun Nielsen

blant annet en reportasje med mange fine bilder fra Aurlandsdalen, en artikkel der Egil Eldøen forteller om sin barndom i Nøstegaten, og en artikkel om overvekt og fedmeoperasjon.

Gå ikke forbi! Om du ikke har konstanter i øyeblikket, så gi selgeren likevel et lite smil eller til og med et vennlig og anerkjennende ord. Har du kjøpt bladet allerede, kan du anbefale det for dine venner og bekjente.

På baksiden av Megafon nr. 1/2017 står det: «Når du kjøper Megafon, gir du et menneske en verdig jobb. Du kjøper ikke bare bladet: Du bidrar til at et menneske kan velge noe annet enn kriminalitet, tigging og prostitusjon». Ingen av oss har råd til å gå forbi. ●

Fakta: Megafon

- Megafon er et gatemagasin som selges av vanskeligstilte mennesker.
- Selgerne kjøper bladet for kr. 50,- og selger det videre for kr. 100,-. Mellomlegget beholder selgeren som lønn.
- Megafon ønsker på denne måten å gi medmennesker en mulighet til å skaffe seg en inntekt på en verdig måte. En måte som bidrar til å øke selvbildet, og som gjør at de kan føle seg som en del av noe større.
- Ved å kjøpe dette magasinet støtter du dette arbeidet.
- Alle sosialt vanskeligstilte mennesker kan bli selgere av Megafon. Dersom du ønsker å bli selger, kan du ta en tur innom Megafons lokaler i Sverresgate 3.
- Megafon har også lokaler i Ålesund (Keiser Wilhelmsgate 48), Stord (Nattrutekaia 12) og Odda (Røldalsvegen 60).
- Mer informasjon: www.megafon.no

Menighetsbladene søker

Annonseselger

Dette bladet er et samarbeidsprosjekt mellom sju menigheter i Fana prosti: Birkeland, Bønes, Fana, Skjold, Slettebakken, Storetveit og Søreide.

Bladet er todelt. Åtte sider er lokalstoff for hver enkelt menighet, de resterende sidene utgjør fellesdelen, og er like for alle. Bladene kommer ut fem ganger årlig. Totalopplaget for hvert nummer er vel 35 000 eks.

Det er store utgifter forbundet med å gi ut bladene, og annonseinntekter er viktig for å sikre driften.

Vi søker derfor en dyktig annonse-selger som vil arbeide med salg av annonser til fellesdelen. Honorar er provisjonsbasert

Kontakt Tove Elin Nygaard,
to-eli-n@online.no
hvis dette er noe for deg!

Vi leser i bibelen

Har du lyst å bli lest for?

Nå har du mulighet for å sette deg ned i kirken og lytte mens det blir lest høyt for deg fra Lukasevangeliet. Første halvdel leses onsdag 15. februar, siste halvdel leses torsdag 16. februar. Vi starter kl. 19.30 begge kveldene, og bruker den nye bibeloversettelsen. Ta gjerne med din egen bibel!

Velkommen til Skjold kirke onsdag 15. februar og torsdag 16. februar fra kl. 19.30 og til ca. kl. 21.00. ●

Kommunikasjon med demente

Mellom hvert menighetsblad... følg med i

Fanaposten

Tlf.: 55 11 80 10
Fax: 55 11 80 11

*Hver fredag:
Kunngjøring om
gudstjenester
i Fana Prost.*

E-post:
sylvi@fanaposten.no

Besøktstjenesten i Fana prosti inviterer til foredrag om kommunikasjon med demente v/dr.med. Harald Armand Nygaard.

Tid: Tirsdag 7.mars kl. 18.30 - 21.00
Sted: Birkeland menighetshus, Øvsttunveien 29

Enkel kveldsmat, samtale og informasjon om besøktstjenesten i prostiet. Arrangementet er gratis og åpent for alle interesserte.

Velkommen også om du ikke har fått meldt deg på

Arr.: Besøktstjenesten i Fana prosti

Påmelding/spørsmål/skyss:

Diakon Linda Bårdsen,
tlf. 55 36 22 85/483 02 448.
E-post: lb878@kirken.no

Diakon Kjerstin-Marie Vereide,
tlf. 55 59 71 15.
E-post: kv587@kirken.no ●

Ta kontakt dersom du ønsker at ditt barn eller din ungdom skal ha en skolehverdag hvor kristne verdier råder grunnen.

En skole hvor den enkelte har betydning!

Bergen Kristne Grunnskole
Øvre Kråkenes 49
Tlf 55 98 78 20, www.bkgs.no

VI TRENGER FRIVILLIGE.

Les mer og meld din interesse på
kirkens-sos.no

**KIRKENS
SOS**

En åpen dør for traffickingofre

Nikish Thaba Neupane arbeider for å forebygge menneskehandel blant jenter og unge kvinner i Nepal, og med rehabilitering av de som har vært utsatt for det.

TEKST: Kirkeaktuelt

TILRETTELEGGING: Magne Fonn Hafskor

Hvert år blir 10-20.000 kvinner og barn i Nepal solgt til prostitusjon i eget land, til India eller andre land. Drivkraften er hovedsakelig fattigdom, men nedarvede holdninger til kvinner og barn og deres lave sosiale og økonomiske status er medvirkende årsaker. Å selge en datter blir «løsningen» i en desperat situasjon.

I tillegg til salg av døtre, er barneekteskap og tvangsgifte utbredt. Det samme er gjeldsslaveri og barnearbeid innen landbruk, steinindustri og husarbeid. Og Nepal er ikke alene. FN anslår at 30 millioner mennesker lever som slaver i dag, andre mener tallet er langt høyere. De tvinges til å selge kroppen, tigge eller begå kriminelle handlinger. Andre arbeider under umenneskelige arbeidsvilkår, fødes inn i gjeldsslaveri eller tvinges til krigstjeneste.

Også i Norge

Moderne slaveri foregår også i Norge. Hvert år identifiserer politiet rundt 300 ofre for menneskehandel, og innrømmer at mørketallene er enorme. Grov utnytting er avdekket i norsk renholds-, restaurant- og byggebransje. Kvinner i sex-handelen lever på siden av samfunnet under trusler, vold og overvåking fra bakmenn, og med mangelfullt rettsvern.

Årlig forsvinner mindereårige flyktninger fra norske asylmottak. I en ny rapport dokumenterer Redd Barna at flere av disse utnyttes i sex- og narko-

NORSK STØTTE: Gjennom samarbeid med SMM-organisasjonen HimalPartner er Nikish Thaba Neupane en av dem som jobber for å forebygge menneskehandel blant jenter og unge kvinner i Nepal.

tikahandel i norske byer. Og flere av oss forbrukere kjenner ubehag ved å tenke på at kanskje varen vi kjøper er produsert under slavelignende forhold.

Nikish Thaba Neupane arbeider for å forebygge menneskehandel blant jenter og unge kvinner i Nepal, og med rehabilitering av de som har vært utsatt for det. Hun er tilknyttet organisasjonen Higher Ground, som har samarbeidet i en årrekke med norske HimalPartner.

– Hvis par lever i forhold der kvinners og barns likeverd som Guds skapning anerkjennes, gir dette en trygg atmosfære og virker forebyggende mot både vold og menneskehandel, sier hun.

Tror på bønn

Mange jenter og kvinner velger selv å selge seksuelle tjenester fordi de ikke ser noen annen mulighet til livets opp-

hold. Gjeldsslaveri og barnearbeid er utbredt i Nepal, og en høy andel personer utsettes for vold i arbeids- eller nære relasjoner.

– Vi tar utgangspunkt i at forebygging er bedre enn behandling. Derfor arbeider vi aktivt for å bevisstgjøre skolebarn, ungdom og voksne om moderne slaveri, særlig sex-trafficking. Vi besøker skoler, menigheter, foreldre- og kvinnegrupper, forteller Nikish.

– Og så tror vi på bønn! Vi er med i et fellesskap av kirkelige organisasjoner som er engasjert mot moderne slaveri i Nepal. Vi kommer sammen for å dele erfaringer og be for ofre for slaveri og ikke minst ofre for sex-trafficking. Og vi har sett Gud svare på bønnene våre. ●

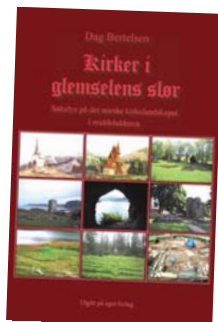
Mer informasjon:
higherground.com.np/hg

De glemte kirkene

I sin nye bok ser forfatter Dag Bertelsen med nye øyne på det norske kirkelandskapet i middelalderen.

I «Kirker i glemselens slør – søkelys på det norske kirkelandskapet i middelalderen» slår Bertelsen fast at kirkelandskapet og de kirkelige forholdene i Norge i middelalderen på ingen måte er ferdig utforsket. I henhold til ekspertene er det dokumentert 1300 middelalderkirker i Norge. Boken gir en oversikt over de dokumenterte kirkene, men presenterer også et vell av indikasjoner på udokumenterte kirker i form av tradisjoner, sagn og stedsnavn. Bertelsen ønsker tips om enda flere indikasjoner på udokumenterte kirker i alle deler av landet. Slike opplysninger kan sendes på epost til dag.bertelsen@ntebb.no eller på telefon 98245165.

Den nye boken selges ikke gjennom vanlige kanaler, men den kan bestilles på epost, sms eller telefon som angitt over. ●

Kirkeakademiets vårprogram

Bjergvin kirkeakademi tar denne våren opp viktige etiske spørsmål knyttet til livets begynnelse og slutt, og til det som mange i alle aldre er opptatt av, nemlig idretten.

• **Idrettsheltene – moralske forbilder?** Gunnar Breivik, professor emeritus og tidligere rektor ved Norges idrettshøgskole, tar utgangspunkt i idrettens verdigrunnlag, og drøfter etiske utfordringer knyttet til profesjonalisering og kommersialisering. Flere aktuelle saker reiser spørsmål om hva vi bør forvente av våre idrettshelter. *Onsdag 1. februar kl. 19 i Litteraturhuset, Østre Skostredet 5-7.*

• **Erfaringer med eutanasi og legeassistert selvmord – hvor går veien videre?** Lars Johan Materstvedt, professor i filosofi og medisinsk etikk ved NTNU i Trondheim, har studert lovgivingen og den faktiske utviklingen i Europa, USA og Canada. Han vil på grunnlag av disse erfaringene være med i en etisk drøfting sammen med overlege på Haraldsplass, Sebastian von Hofacker, som har ansvar

for mennesker med livstruende sykdom. Materstvedt har tidligere vært forsker i Kreftforeningen, og har som etiker vært opptatt av retten til selvbestemmelse. *Onsdag 22. februar kl. 19 i Litteraturhuset, Østre Skostredet 5-7.*

• **Hva er et barn i vår tid?** Eivør Andersen Oftestad, forsker i kirkehistorie ved Menighetsfakultetet, innleder til debatt om synet på det «å lage barn». Slekters gang er selve kontinuiteten i enhver kultur, men mens barn før var skjebne, er barn i dag et valg. Vi har et globalt marked for arveanlegg og embryoer, fosterdiagnostikk, sortering og designbabyer. Hvilke konsekvenser får denne endringen? Oftestad har nylig utgitt boken *Vi lager barn: Reproduksjon gjennom 500 år*, og er aktiv skribent i Vårt Land og i Klassekampen. *Onsdag 22. mars kl. 19 i Litteraturhuset, Østre Skostredet 5-7.* ●

- Bjergvin kirkeakademi er en selvstendig bevegelse som ble stiftet i samarbeid med Bergen domkirkes menighet, Studentmenigheten og Bymisjonen i Bergen.
- På alle møtene er det anledning til dialog og drøfting med foredragsholderne.
- Mer informasjon: www.kirkeakademiene.no

Gi barnet ditt gode verdier med på veien

Møllebakken Skole er en kristen grunnskole med små undervisningsgrupper, gode faglige resultater, og et inkluderende miljø som elevene trives i.

Kontakt oss gjerne for å få vite mer.

MØLLEBAKKEN SKOLE

Syvendedags Adventistsamfunnets grunnskole i Bergen

www.mollebakkenskole.no post@mollebakkenskole.no Tlf: 55 20 71 70

Advokatfirmaet Vegard Austgulen AS

- Arv/gaver • Familierett
- Samboeravtaler/testamenter
- Ektepakter • Samlivsbrudd
- Kontrakter • Kjøp/salg

15 prosent rabatt til nye klienter fra søndre bydel, der jeg vokste opp! Jeg kan også besøke klienter hjemme om ønskelig.

Kontoradresse: Sandviksbodene 1H-Slaktehuset, 5035 Bergen

Telefon: 55 70 63 64 - 924 59 483

E-post: vegard.austgulen@advokathus1.no

www.byadvokaten.net

Kristen litteratur når nye lyttere

Interessen for kristen litteratur er større enn noensinne blant norske syns- og lesehemmede. Lydbiblioteket til Kristent Arbeid Blant Blinde (KABB) har mer enn doblet utlånet av lydbøker.

TEKST: Frank Tangen

KABBs lydbibliotek har gjennom 40 år spesialisert seg på å produsere lydutgaver av aktuell kristen litteratur. Biblioteket er offentlig godkjent på linje med det statlige Norsk lyd- og blindeskriftbibliotek.

– Vi leser inn rundt 100 bøker i året, forteller biblioteksjef i KABB, Heidi Vestbye.

De fleste av disse er utgivelser fra de kristne forlagene, men KABB produserer også bøker fra andre forlag, der som tematikken ligger innenfor formålet. Biblioteket tilbyr litteratur i alle sjangre, fra letteste romaner til tyngre teologiske verker. Vestbye medgir likevel at mange av boklånerne foretrekker bøker av den lettere typen.

– De smalere titlene lånes ofte av folk som trenger dem i forbindelse med jobb eller studier. Derfor er det viktig at også slike bøker er tilgjengelige, selv om de ikke leses av så mange, sier hun.

Lett tilgjengelig

I løpet av et drøyt år har utlånet av bøker fra KABBs bibliotek økt med mer enn 100 prosent, og det fortsetter å stige. Noe av årsaken er at KABB og Norsk-lyd og blindeskriftbibliotek nå har felles utlånssystem, slik at boklånerne har tilgang til alle bøker fra begge bibliotekene, og at lydbibliotekene har tatt i bruk ny teknologi. Siden det nye systemet for utlån ble tatt i bruk i fjor, har KABB registrert 230 nye boklåner.

– Lånerne kan fortsatt få tilsendt bøkene våre som CD i posten, men stadig flere velger å streame eller laste ned lydbøkene i en app eller på internett. Slik får de umiddelbart tilgang

INTERESSE: Stadig flere lesehemmede låner lydbøker via internett, men biblioteksjef Heidi Vestbye i KABB har likevel hendene fulle med å gi lånere personlig veiledning.

Foto: Kari Undeland

til de bøkene de ønsker seg, forteller biblioteksjefen.

Tilbudet er gratis, i likhet med andre offentlige biblioteker.

Også for lesehemmede

KABBs lydbibliotek ble startet som et tilbud til blinde og svaksynte, men alle som strever med å lese trykt tekst kan bruke biblioteket. Det gjelder for eksempel dyslektikere, funksjonshemmede som ikke kan holde eller bla i en bok, mennesker med konsentrasjonsvansker, og mange andre.

Tre prosent av alle nordmenn er synshemmede, og 5-7 prosent har alvorlig dysleksi. Dermed er minst hver tiende nordmann helt avskåret fra å lese trykte bøker. Langt flere har gen-

erelle lese- og skrivevansker, og kan ha nytte av et tilbud om lydbøker.

Ny og bedre hverdag

– Vi opplever at svært mange som kunne ha nytte av oss ikke kjenner muligheten av å bruke lydbiblioteket. En av utfordringene med å informere disse gruppene er jo nettopp at de ikke leser trykt informasjon, derfor er vi avhengige av at pårørende eller fagfolk gjør dem oppmerksomme på bibliotektilbudet. Vi får veldig mange tilbakemeldinger om at lydbøkene gir brukerne en ny og bedre hverdag, forteller Heidi Vestbye. ●

Mer informasjon:
www.kabb.no

Abbedissen
begravelsesbyrå as

Fyllingsdalen Døgnvakt 55 15 40 90

Åsane Døgnvakt 55 25 31 00

www.abbedissen.no

DAHLS
begravelsesbyrå

Tlf 55 13 15 00

www.dbeg.no

Begravelsesbyråkjeden Jølstad

Solstrands
Begravelsesbyrå as

Vår erfaring - din trygghet

Avdeling Fana: Laguneparken, Lagunev. 11
Hovedkontor: Herman Foss gt. 11

Telefon 55 55 16 16 hele døgnet
post@solstrands.no • www.solstrands.no

Bergen & Omegn
BEGRAVELSEHJELP

*- vi utfører alt det praktiske eller tilrettelegger
for pårørende som ønsker å gjøre noe selv*

Knut Helge
Polden

Espen
Polden

Tom
Wilson

Heine
Polden

Døgntelefon: 55 21 44 50 • mobil: 917 51 700
www.bergenogomegn.no

AVD. BERGEN
Teatergt. 20
5010 Bergen
Tlf: 55 21 44 50

AVD. BERGEN VEST
2.etg på Shellstasjonen
Sartor, 5353 Straume
Tlf: 55 21 44 50

Takk Gud for loppene

**For en tid siden leste jeg om
igjen «Skjulestedet», en bok
om nederlandske Corrie ten
Boom (1892-1983) og hennes
familie.**

TEKST: Anne Karin Corneliusen

Corrie ten Booms far var urmaker, og hun ble selv den første kvinnelige urmakeren i Nederland. Boken handler imidlertid om livet under annen verdenskrig. Faren og døtrene Corrie og Betsie lever et rolig liv i Harlem, men krigen kommer, og Nederland blir okkupert.

Familien blir etter hvert dradd inn i undergrunnsbevegelsen i landet. De er opptatt av å hjelpe andre, og når tyskerne begynner å forfølge jødene, får de laget et hemmelig rom i huset, der de kan skjule mange som er i fare. De sørger også for smugling av rasjoneringskort som jødene ikke har tilgang til. Lenge går det bra, men til slutt blir de angitt av en som har nydt godt av gjestfriheten deres.

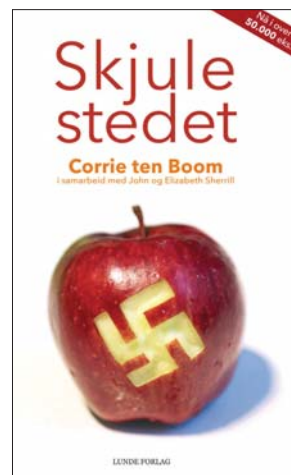
Familien blir først fengslet i Nederland, og søstrene blir senere sendt til Ravensbruck konsentrasjonsleir i Tyskland. Oppholdet der er det som gjør mest inntrykk på meg i boken. Her får vi se kristen nestekjærlighet i praksis. Begge er opptatt av å hjelpe der de kan, men spesielt Betsie viser en omsorg og nestekjærlighet som kan være et eksempel for oss alle.

Begge har lært at de skal takke for alt, og i fengselet får de se at også lopper går det an å takke Gud for. Rommet der fangene sover er befengt med lopper i

hopetall, og vokterne vil ikke gå inn dit. På den måten får fangene et fristed til å lese Bibelen (som de har greid å smugle inn), og holde på med ting som vokterne ikke skal vite noe om. Ravensbruck er et like fælt sted som vi har lest om i andre bøker, og det er bare så vidt at Corrie ten Boom kommer levende derfra.

Etter krigen får hun vite at faren deres er død i fangenskap, og hun tar opp igjen urmakervirksomheten. Etterhvert blir hun en kjent foredragsholder og predikant, og i 1971 forteller hun familiens krigshistorie i boken «Skjulestedet» (The Hiding Place), skrevet sammen med forfatterparet John og Elisabeth Sherrill. ●

**BESTSELGER FRA KRIGENS
DAGER:** «Skjulestedet» ble
filmatisert i 1975, med
Jeannette Clift som Corrie
og Julie Harris som Betsie.

Fredagskafé med *Krydder*

Nye og gamle Fredagskafé-gjester ønskes velkommen til peisestuen i Skjold kirke.

Fredagskafékveldene starter ca kl 19:30 med felles kveldsmål-tid. Her er alle voksne velkommen, det ikke nødvendig å kjenne noen for å komme.

Program for våren 2017

17/2: «Glimt fra arbeidsdagen til en politiprest»

Ved Gunnar Erstad, som for tiden er fungerende sogneprest i Skjold.

Gunnar Erstad (bildet over) er tidligere politiprest ved Hordaland politidistrikt, og vil gi oss litt innblikk i en denne spesielle jobben. Viktig var sjelesorg i vid betydning; for de ansatte i dagliglivets utfordringer, debrifing etter skarpe oppdrag, utfordringer i forhold til pressen, og mange religiøse spørsmål. Holdningsarbeid mot alle som av forskjellige grunner har mistet sertifikatet. Besøke innsatte i arresten, snakke med mennesker som har funnet døde, ha kontakt med pårørende til offer og gjerningspersoner. Politipresten var også Leder av Kirkens beredskapsarbeid ved LRS - Lokal redningsledelse, med plass i Krisestab når politimesteren innkalte til dette.

10/3: «Skjold menighet - del av en luthersk folkekirke i Norge, mellom tradisjon og forandring»

Ved kapellan Marte Håberg Ottesen.

2017 er det store reformasjonsåret der vi markerer at det er 500 år siden Martin Luther presenterte tesene sine mot avlatshandelen på kirkedøren i Wittenberg. Dette er også året da Den norske kirke ikke lenger er statskirke. Hva er viktig å ta med seg fra tradisjonen, hva er uforanderlig og hva er det nødvendig å forandre? Ut ifra dette vil vi denne kvelden snakke sammen om livet og arbeidet i Skjold menighet i dag. Hvem er vi og hvem vil vi være?

21/4: Reisebrev fra Lesbos. Ortodoks påske på den greske øya»

ved Bjørn og Nina Nygård.

9/6: Tur - til Fjell festning.

Alle som kommer på Fredagskaféen, tar med én sort pålegg til et felles matbord og kr 30 til fellesutgiftene, så serveres det godt brød, varm og kald drikke. Det er rikelig tid til prat og god musikk i hyggelige omgivelser. Det hele avsluttes med en samling med Ord før helgen inne i kirkerommet. ●

HVEM HVA HVOR i Skjold menighet

Ansatte og menighetsråd

Skjold menighetskontor
Skjoldlia 55, 5236 Rådal
55 59 71 12
skjold.menighet@bergen.kirken.no

Fungerende sokneprest
Gunnar Erstad
55 59 71 13
mo878@kirken.no

Kapellan Marte Håberg Ottesen
55 59 71 13
mo878@kirken.no

Administrasjonsleder
Marita Børve
Telefon: 55 59 71 12
mb598@kirken.no
Kontordager:
Mandag, tirsdag,
onsdag og torsdag.

Kateket Elisabeth Saxe Vinkler
55 59 71 11
ev492@kirken.no

Menighetspedagog
Janne Torvestad
55 59 71 17
jt953@kirken.no

Diakon Kjerstin-Marie Vereide
55 59 71 15
kv587@kirken.no

Kantor Guro Rotevatn Buder
Arb.: 55 59 71 16
Prv.: 412 05 127
gb454@kirken.no

Kirketjener Joana Vaitke
55 59 71 18
jv694@kirken.no

Menighetsrådsleder
Eiel Holten
906 02 464
eiel.holten@gmail.com

Kirkens konti

Skjold menighet:
1644. 21. 60035
(3411. 32. 01101)
VIPPS-nummer: 10649

Givertjenesten diakoni:
3418. 18. 00889

Konfirmantarbeid:
3418. 20. 00436

Aktiviteter i menigheten

Skjold kirkekor
Skjold kirke - tirsdager
kl. 13.15-14.45.
Kontakt: Grete Jacobsen
55 13 19 78 og Ingebjørg
Hougsnes, 55 10 27 47

Cantus

Skjold kirke - tirsdager
19.45-22.00.
Guro Rotevatn Buder
Arb: 55 59 71 16

Søråshøgda barnekor
Skjold kirke - torsdager
fra kl. 17.30.
Leder: Marianne Tol
404 83 460
marianne@wietol.nl
www.sbkor.no

Formiddagstreffet
Annenhver torsdag i ulike
uker - kl. 12.00-14.00.
Kontaktperson:
Kjerstin-Marie Vereide
55 59 71 15

10-kaffen
Annenhver torsdag i like uker -
kl. 10.00-12.00.
Kontaktperson: Arne Brekke
483 83 892

Nordås KFUM-speidergruppe:
(gutter) Onsdager - Skjold
kirke/Smøråsfjellet.
Kontaktperson: Kjetil Ullaland
kulumulig@gmail.com

Steinsvik 1 - KFUK-speidere
(jenter) Tirsdager - Skjold kirke
Kontaktperson: Karen Velure
gruppeleder.steinsvik@
hotmail.no

Seniordans
Mandager kl. 10.30 - 12.00.
Kontaktperson: Brith Sjong
911 48 221

Trim
Onsdager kl. 11.00-12.30.
Kontaktperson: Astrid Teigen
450 25 103

Skjold kirkelag
Kontaktpersoner
Berit Ådland 977 51 344
og Gerd Dale
tlf. 55 13 27 29

Skjold søndagsskole
Janne Torvestad
55 59 71 17
jt953@kirken.no

Internett/ menighetsblad

Ansvarlig utgiver:
Menighetsrådet.

Redaktør, menighetsblad
Maria Børve
55 59 71 12
mb598@kirken.no

Nettpublisering:
Bjørn Selfors,
bselfors@broadpark.no

Mellom
0 og 12 år? **Se her!**

Babysang

Velkommen til Babysang i kirkekjelleren tirsdager kl. 12.30 (minus vinter- og påskeferien). Passer for deg som har barn mellom 0-1 år. Vi har en liten sangstund, og etterpå er det mulig å sitte igjen og prate med andre mødre og fedre i nærmiljøet. Kom gjerne innom når det passer! Vi avslutter semesteret med felles lunsj 16. mai.

Krøllesamling for 3-åring

Fredag 10. mars kl. 16.30 – 18.00 inviteres alle som er født i 2014 sammen med hele familien til middag, hobbyaktivitet og bibelformidling i kirken. Vi skal lete etter sauen Krølle, og alle 3-åringene får en bok med seg hjem. Eget opplegg for store-søken.

*Påmelding.

Fredagsklubb

For deg som går i 3. – 7. klasse! Det blir morsomme aktiviteter, mat, vi blir kjent med Bibelen og mye mer. Det blir Fredagsklubb i kirkekjelleren kl. 18.00 – 19.30 følgende datoer:

10. mars - Turneringer
31. mars - Skattejakt
21. april - Kino

Kirkerottesamling

Søndag 26. mars inviterer vi til en spennende Kirkerottesamling på søndagsskolen, og alle

som er født i 2012 er spesielt invitert. Vi skal synge sammen, høre en bibelfortelling, lage noe fint og spise kirkerotte-muffins! Alle 5-åringene får en overraskelse med seg hjem. Og hvem vet; kanskje Skjold kirkes kirkerotte kommer innom?

*Påmelding

Søndagsskolen

Velkommen til vår sprell levende søndagsskole, et godt sted å være for små og store barn! Vi synger sammen, blir kjent med spennende og fine bibelfortellinger, noen ganger lager vi noe fint og vi spiser noe godt! Barna registreres i våpenhuset fram til kl. 11. Vi blir med på første del av gudstjenesten, så går vi sammen ned i kirkekjelleren. Se side 20 for datoer.

Søråshøgda barnekor

Søråshøgda barnekor har øvelser hver torsdag i 4 ulike grupper kl. 17.30 – 18.25 og 18.35 – 19.30 i Skjold kirke. For mer informasjon og plan for våren, se hjemmesiden www.sbkor.no

**Hilsen menighets-
pedagog Janne
Torvestad**
jt953@kirken.no -
55 59 71 17

*Følg gjerne med på
www.skjoldmenighet.no
eller «lik» Skjold kirke på
Facebook.*

**Invitasjon og informasjon om påmelding kommer i posten til de som er døpte i eller tilhørende til Skjold menighet. Et barn blir automatisk tilhørende Den norske kirke når minst en av foreldrene er medlem. Vi sender ut invitasjoner til alle døpte og tilhørende vi har i vårt medlemsregister. Andre er også velkomne! Ta kontakt dersom du ikke har fått invitasjon, og ønsker mer informasjon.

Alle foto: Lars Håberg Ottesen

Hellige tre kongersfest

De som kom på gudstjeneste søndag 8. januar kunne få med seg en litt annerledes gudstjeneste enn vanlig. Nesten alle stolene i kirkerommet var fjernet, og flere satt på matter på gulvet.

Gudstjenesten begynte med en prosesjon bestående av både gjeter, engler, Maria, Josef og tre vise menn. Videre fikk vi følge de vise mennene som noe forvirret fulgte stjernen for å finne den nye kongen som

Annerledes gudstjeneste for små og store

Byttefest

- Miljøvennlig og økonomisk

18. februar kl 11:00 - 14:00

Sted: Skjold kirke

Info:

Ta med ting du ikke trenger lengre og bytt til det du har bruk for! Vi tar imot det aller meste som er rent, pent og i orden. Leker, klær, pynt og sportsutstyr.

Innlevering: kl.

11.00 - 12.00

Bytting: kl

12.00 - 14.00

krfu

ble født. Til slutt fant de Jesusbarnet i krybben, og heldigvis ble de advart om å ikke dra tilbake til kong Herodes, som lette etter barnet.

Da gudstjenesten nærmet seg slutten, ble det store juletreet plassert midt på gulvet, og vi gikk glade rundt juletreet mens vi sang, klappet og lo. Helt til slutt slukket vi lysene på

juletreet, og fulgte etter barna som ledet an med nye tente lys inn i menighetssalen. Her ble vi møtt av en flott smørelunsj, og barna fikk fine kongegaver fra de tre vise mennene.

Takk til alle som var med og bidro på ulike måter, og takk til alle som kom og ble med på festen! ●

Du kan skrive meldinger eller chatte fra www.kirkens-sos.no

Produktene er av høy kvalitet

- Dusj/toalettsåpe u/parabener eller parfyme
- Multivask
- Bil- og båtvask m/voks
- Vindusspylervæske høykonsentrat 1,5 liter
- Sprayflaske m/målestreker og god pumpe
- Håndrensemiddel løser olje og maling uten og bli tørr på hendene
- Fotkrem

Sæterveien 58
5236 Rådal

Tlf 907 82 774
karl@fotlandimport.no

For mer informasjon se
www.fotlandimport.no

Menighetskalender

Dåp

Kasper Hammervold Sjaastad
Erle Sperre-Klausen
Frida Josefine S. McIntosh
Emma Svendsen Oen
William Schumann-Olsen
Waagenes
Linus Jespersen
Agnes Hansen Synnevaag
Mikkel Amundsen Remme
Pauline Maria Fauske
Amanda Andal Eikesdal
Elise Sørensen
William Jansen Håkonsholm
Sara Barstad
Ville Olander A. Palmesen
Filip Vindenes Wergeland
Johanne Torma
Stella Bakke Gullestad
Sarah Victoria Aldaz Olsen
Thea Hope Christiansen
Lucas Eide Jenssen
Emmy Laugen Strand
Alina Svåsand Mathisen
Isak Lothe Nygård
Olav Helvik Torvund
Lisa Lønningen-Aarsland
Leanne Haugland-Myhre
Kari Oline Stegali Røyrvik
Jonas Solberg
Agnes Rosæther Langeland
Katharina Toresen Djuvik
Eline Hovden
Matteo Hauge
Alexander Nygård Nilsen
Cassandra M. Øyulvstad

Andreas Bjørge Tofting
Felix Midtun Holen
Kian Leonard Løwø
Alva Elina Elvsaa Kvaavik
Amelia Erichsen Dale
Pia Andersen Bjørkbom
Allis Tomine D. Kvalvik
Mads Schieldrop Christiansen
Filip Schieldrop Christiansen
Nelly Stunner
Ingrid Norstrand Gabrielsen
Kristiane Lillevik Sørås
Frida Kielberg-Berge

Begravelser

Tore Osland
Walther Johan Fagerholt
Magne Allan Indrebø
Valborg Olaug Glambek
Per Ronny Henriksen
Vivian Inger M. Kvamsdal
Alexander Rudolf Wisnes
Svein Olav Stabell Engum
Solveig Randi Sjursen
Ranveig Kirsten Hesthammer
Ingrid Dahle
Ove Thorleif Fredriksen
Roald Johnny Lie
Eli Beate Semshaug
Gunnvor Bjørnstad
Jonny Larsen
Anna Judith Jansen
Ada Malkenes
Odd Emil Takvam
Wenche Skrede Johannessen
Ingrid Hefre

Gudstjenester

19. februar kl 11.00

Høymesse. Matt 17,1-9. Dåp,
nattverd. Ved Gunnar Erstad.
Kirkekoret synger

26. februar kl 11.00

Høymesse. 1 Kor 13,1-7. Dåp,
nattverd. V/Marte H. Ottesen.

1. mars kl 19.00

Askeonsdagsgudstjeneste.
Matt 6,1-6.16-18. Nattverd.
Ved Marte Håberg Ottesen.

5. mars kl 11.00

Temagudstjeneste. Matt 4,1-
11. Dåp, nattverd. Ved Marte
Håberg Ottesen.

12. mars kl 11.00

Høymesse. Matt 15,21-28.
Dåp, nattverd. Ved Gunnar
Erstad. Søndagsskole.

19. mars kl 11.00

Skjoldstockgudstjeneste. Luk
11,14-28. Nattverd. Ved Marte
H. Ottesen. Kirkekoret synger.

26. mars kl 11.00

Høymesse. Luk 1,26-38. Dåp,
nattverd. Ved Gunnar Erstad.
Kirkerottesamling på søn-
dagsskolen. Årsmøte etter
gudstjenesten

2. april kl 11.00

Misjonsgudstjeneste. Joh
11,45-53. Dåp, nattv. V/Marte
H. Ottesen. Cantus synger.

Søndagsskolen

- 19. februar: Familieguds-
tjeneste. Tårnagenter deltar.
- Ikke søndagsskole i vinter-
ferien.
- 12. mars: Søndagsskole
- 26. mars: Søndagsskole
- 2. april: Høymesse
- Påske (Se egen oversikt over
påskens gudstjenester i
neste nummer).
- 23. april: Påskefestgudstjen-
este. Søråshøgda barnekor
deltar.
- 30. april: Høymesse.
- 7. mai: Jazzgudstjeneste.
- 14. mai: Familieguds-
tjeneste. Menighetsbarne-
hagen deltar.
- 21. mai: Søndagsskole.
- 28. mai: Høymesse.
- 4. juni: Høymesse.
- 11. juni: Sommeravslutning
på søndagsskolen.

Lurer du på noe? Ta kontakt
med menighetspedagog
Janne Torvestad:
e-post jt953@kirken.no
eller tlf. 55 59 71 17.

Askeonsdags- gudstjeneste

1. mars kl 19 markeres inn-
gangen til fastetiden med
kveldsgudstjeneste på aske-
onsdag. Dette blir en guds-
tjeneste med rom for still-
het, bønn og ettertanke.
Alle som ønsker det kan få
tegnet askekors i pannen. Å
tegne korsets tegn med aske
er en symbolsk handling.
Korset blir vasket av, men
gjennom hele fasten skal vi
bære med oss denne på-
minnelsen om korset som
Jesus bar og som han ble
korsfestet på.

**Vi feirer også natt-
verd sammen
denne
kvelden.**

Basar i Kirkelaget

Kirkelaget holder sin årlige
basar 20. mars kl 18:30
Hvis noen ønsker å støtte
oss i form av gevinster, så
tar vi med takk imot dette
og gjerne i god tid før
basaren.
Ellers er alle velkommen på
basaren. Åresalg og trek-
ning av hovedutlodningen.
God bevertning.
For kirkelaget, Gerd Dale.

Medarbeiderfest

i Skjold kirke fredag 24.
mars 2017 kl. 19.00.
Variert program; bl.a. mini-
konsert ved Marianne Juvik
Sæbø og Vidar Eldholm.
God servering.

Påmelding til diakon
Kjerstin-Marie Vereide på
E-post: kv587@kirken.no
eller tlf.nr. 55 59 71 15
innen 17. mars.

Misjons- gudstjeneste

2.april ønsker vi vel-
kommen til gudstjeneste
med fokus på menighetens
misjonsprosjekt; Stefanus-
alliansens arbeid i Egypt.
Misjonsutvalget deltar i
gudstjenesten, det kommer
en representant fra Ste-
fanusalliansen og etter
gudstjenesten blir det
kirkecaffe med fotoutstill-
ing og foredrag ved Arne
Håberg, som har reist mye i
Egypt og kjenner arbeidet
til biskop Thomas godt.